

ข้อบังคับทหาร

ว่าด้วยการแสดงความเคารพสำหรับพลเรือน

ข้อ ๑. การแสดงการเวดด้วยการเคารพ เป็นธรรมเนียมและ ความมุ่งหมาย จรรยาอันดีงาม ย่อมเป็นเครื่องปลูกฝังความสามัคคี และทวีความผูกพันให้สนิทสนม แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้าราชการกลาโหมพลเรือนและคนงานซึ่งรับราชการ ร่วมอยู่ในวงของการของทหารด้วยแล้ว การแสดงความเคารพก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น จึงตราข้อบังคับไว้เพื่อเป็นทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อ ๒. ข้าราชการกลาโหมพลเรือนและคนงานให้แสดงความเคารพ วิธีแสดงความเคารพ ตามวิธีดังนี้

(๑) แต่งเครื่องแบบซึ่งทางราชการกำหนด

ก. สวมหมวก ให้ทำวันทยหัตถ์ตลอดเวลาอยู่กับที่ และเคลื่อนที่

ข. ไม่สวมหมวก สำหรับเสมียนพนักงานและ คนงานอยู่กับที่ให้ทำท่าตรง ถ้าเคลื่อนที่ให้ทำแลขวา (ซ้าย) ไปทางผู้หรือสิ่งซึ่งต้อง เคารพสำหรับข้าราชการกลาโหมพลเรือนตำแหน่งชั้นสัญญาบัตรให้ทำการเคารพ ด้วยวิธีกัมศิระ

(๒) ชายแต่งเครื่องลำลอง ให้ทำการเคารพตาม ประเพณีนิยม

(๓) หญิงเมื่อไม่ได้แต่งเครื่องแบบให้ทำการเคารพ ตามประเพณีนิยม

ใน (๒) และ (๓) นั้น ถ้าอยู่ในแถว หรือในบริเวณโรงงาน ให้ทำการ เคารพด้วยวิธียืนท่าตรง

ข้อ ๓. ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานต้องแสดงความ ผู้หรือสิ่งซึ่งต้อง
เคารพต่อผู้หรือสิ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ ทำการเคารพ

- (๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (๒) สมเด็จพระบรมราชินี
- (๓) สมเด็จพระราชชนนี
- (๔) รัชทายาท
- (๕) พระเจ้าแผ่นดิน และพระราชินีต่างประเทศ
- (๖) พระบรมวงศ์ซึ่งเสด็จโดยมีธงราชวงศ์
- (๗) เจ้าต่างประเทศซึ่งเป็นเอกราชและเสด็จโดยมี
ธงราชวงศ์
- (๘) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (๙) นายกรัฐมนตรี
- (๑๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- (๑๑) ผู้บังคับบัญชาของตน
- (๑๒) พระบรมศพและพระบรมอัฐิ
- (๑๓) พระศพและอัฐิพระบรมวงศ์
- (๑๔) ศพซึ่งมีกองทหารแท้เป็นเกียรติยศ
- (๑๕) ธงประจำกองทหาร
- (๑๖) ธงประจำกองยุวชนทหาร
- (๑๗) ธงประจำกองลูกเสือ
- (๑๘) ธงชาติ ในขณะที่ชักขึ้นลงประจำสำนักงานของ

รัฐบาล ธงหมายยศนายพล หรือตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการทหารขึ้นไป และ
ธงราชนาวีในขณะที่ทำพิธีชักขึ้นลง

- (๑๙) ธงมหาราช ธงราชินี ธงเยาวราช และธงราชวงศ์

เวลาผ่านหรือชักขึ้นลง

(๒๐) อนุสาวรีย์รูปบุคคล ขณะเมื่อรัฐบาลมีงานฉลอง

(๒๑) พลเรือนต่อพลเรือน หรือพลเรือนต่อทหาร

ข้อ ๔. ผู้มีตำแหน่งต่ำต้องทำการเคารพผู้มีตำแหน่งสูงก่อน เคารพก่อนและหลัง
ผู้มีตำแหน่งสูงต้องทำการเคารพตอบถ้าตำแหน่งเสมอกันต้องทำการเคารพ
ซึ่งกันและกันโดยไม่เกี่ยงงอน

ข้อ ๕. เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งจะต้องทำการเคารพตาม ข้อ ๓. เข้าไป
ในสำนักงานหรือโรงงานให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าเข้าไปในสำนักงาน ให้ผู้ที่อยู่ในสำนักงานนั้น
ทำการเคารพโดยลำพัง

(๒) ถ้าเข้าไปในโรงงานหลังใดซึ่งเป็นเวลาที่คนงาน
กำลังทำงานอยู่ ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุด ณ โรงงานหลังนั้นทำการเคารพแต่ผู้เดียว

(๓) เมื่อมีการสนทนา หรือสอบถามข้อความใด ๆ
ซึ่งกันและกันให้ผู้มีตำแหน่งต่ำยืนสนทนาในท่าตรงจนกว่าจะได้รับอนุญาต

ส่วนนอกสำนักงานหรือโรงงาน ให้ทำการเคารพโดยลำพังตามวิธี
ที่กล่าวไว้ในข้อ ๒.

ข้อ ๖. เมื่ออยู่ด้วยกันหลายคน ผู้มีตำแหน่งสูงเป็นผู้รับเคารพ การรับเคารพ
แต่ผู้เดียว

ข้อ ๗. ข้าราชการกลาโหมพลเรือนและคนงานแต่งเครื่องแบบ เคารพไม่ได้
ซึ่งทางราชการกำหนดและสวมหมวกอยู่ จะถอดหมวกเคารพแก่ผู้ใดมิได้

ข้อ ๘. เมื่อเข้าไปในพระที่นั่ง โบสถ์ วิหาร ที่ว่าการหรือ เคารพสถานที่
เคหะสถาน เพื่อเคารพต่อสถานที่นั้น ให้ถอดหมวก

ข้อ ๙. เมื่ออยู่ร่วมสถานที่ ซึ่งมีการบรรเลงเพลงเป็นเกียรติยศ เคารพเมื่อได้ยินเพลง
ต้องทำการเคารพจนกว่าจะสิ้นเพลงเคารพนั้น เกียรติยศเริ่มและ

ข้อ ๑๐. การเคารพให้เริ่มและเลิกดังต่อไปนี้ เลิกเคารพ

(๑) เมื่อผ่านให้เริ่มกระทำในระยะห่างที่เห็นได้ถนัด
และก่อนที่จะผ่านประมาณ ๓ ก้าว เลิกทำการเคารพเมื่อผ่านไปแล้วประมาณ ๒ ก้าว

๓๑๒

(๒) เมื่อเข้าไปหาให้เริ่มทำการเคารพก่อนถึงผู้หรือ
สิ่งซึ่งต้องเคารพประมาณ ๓ ก้าว เลิกทำการเคารพเมื่อได้รับอนุญาตหรือเสร็จกิจแล้ว

(๓) เมื่อผู้หรือสิ่งซึ่งต้องเคารพเข้ามายังบริเวณที่
ตนอยู่ ให้เริ่มและเลิกทำการเคารพในโอกาสอันควร

ข้อ ๑๑. ให้ผ่อนผันการแสดงความเคารพดังนี้ การผ่อนผันแสดง

(๑) ข้าราชการกลาโหมพลเรือนและคนงานแต่ง ความเคารพ
เครื่องแบบซึ่งทางราชการกำหนดและสวมหมวกอยู่จะถอดหมวกเพื่อไหว้พระก็ได้
หรือถ้าไม่สามารถทำการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์ได้ ในเวลาอยู่กับที่ให้ทำท่าตรง
ในเวลาเคลื่อนที่ให้ทำแลขวา (ซ้าย)

(๒) เมื่อสนทนากับผู้มีตำแหน่งสูงกว่าตนไม่ต้อง
ทำการเคารพผู้มีตำแหน่งต่ำกว่าผู้ซึ่งตนอยู่ด้วย แต่ถ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระราชชนนีและรัชทายาท
ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใดนอกจากพระองค์นี้

(๓) เวลาอยู่บนยานพาหนะ ให้ทำการเคารพโดยนั่ง
หรือยืนอยู่บนยานนั้นได้ แต่ต้องสำรวมอิริยาบถขณะเคารพให้สมควร

(๔) แถวกำลังเดินตามสบายหรือวิ่งไม่ต้องบอก
ทำการเคารพ

(๕) เวลากำลังปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเครื่องจักร
เครื่องยนตร์ ซึ่งถ้าละหน้าที่นั้นอาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่การงานขึ้นได้ก็ไม่ต้อง
ทำการเคารพ ถ้าต้องตอบคำถามให้นั่งหรือยืนอยู่ในท่าซึ่งกำลังทำงานนั้น ๆ

ข้อ ๑๒. เมื่ออยู่ในโอกาสต่อไปนี้ไม่ต้องทำการเคารพแก่ผู้ใด โอกาสที่ไม่ต้องทำการ

(๑) กำลังเล่นกีฬา เคารพ

(๒) อยู่ในที่ชุมนุมซึ่งต้องการความสงบ

(๓) เจ็บป่วยอาการสาหัส

(๔) แยกหามของหนัก

(๕) กำลังรับประทานอาหาร

(๖) มีหน้าที่ต้องประจำในขบวนหรือพิธีใด ๆ

(๗) กำลังขับขี้นยานหรือสัตว์พาหนะเคลื่อนที่ตามลำพัง ในที่คับขัน หรือเมื่อ

กำลังขับขี้นยานพาหนะในความควบคุม

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

(ลงนาม) พ.อ. พรหมโยธี

สั่งราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ศาลาว่าการกลาโหม พระนคร

๑๒ ม.ค. ๘๑